

Ўзбекистон болалари ва ёшларининг газетаси

Ўзбекистон Республикаси

Ўзбекистон Республикаси

Истиқлол Ватанимни,

болалигимни гулларга

буркади

Р. Альбеков туширган сурат-лавҳа.

— Юрдошимиз кўриб турганингиздай эртаю-кеч давлатимизни ҳам маънавий, ҳам моддий томондан дунёдаги ривожланган мамлакатлар қаторига кўтариш учун катта меҳнат қилаётир.

"МАРРА — ДУНЁВИЙ ТАРАҚҚИЁТ".

2-бет.

Фарзандингизнинг кўчаларда ўйнашга, тўп тенишга, велосипед ҳайдашга йўл қўйманг. Фалокат олдини олинг!

"КАТТА КўЧАДА — БОЛАЛАР!"

3-бет.

Дарҳақиқат, эл-юртини севмаган кишини учратиб қийин. Чунки ҳеч ким дафъатан "Мен халқимни, Ватанимни севаман", деб кўкрагига урмайди.

"КўКРАККА УРМОҚЛИК ШАРТ ЭМАС".

4 бет.

Ота-боболаримиз узоқ йиллар давомида Буюк Чин йўлларида оғир карвонларни етаклаб, Шарқ мамлакатларида савдо-сотиқ билан шуғулланиб келишган. Улар жуда софдил, бировнинг ҳақидан кўрқадиган кишилар бўлишган. Савдо-сотиқ ишларини ҳам ширинсуханлик, яхши муомала билан олиб боришган. Уларнинг фарзандлари ҳам ана шунга яраша тарбия топишган. Энди-чи?..

Аслида биз болаларни бозорга аралаштириб тарбияни ҳам, одоб-ахлоқни ҳам бозор қилиб юбордик шекилли...

Ҳар куни маршрут автобусида ишга қатнайман. Кўпинча бир вақтда чиққаним учун бир ҳайдовчига дуч келаман. Унинг ёрдамчиси бор — Санжар. Чипта сотади. Санжар ўз "фаолияти"ни бошлаганида бироз тортинчоқ, йўловчиларга ҳам хўшмуомала эди. "Билетларингизни ўз вақтида олинг" деган овози гоҳ-гоҳида эшитилиб қоларди. Аммо оз вақт ичида Санжарнинг овози ўзгарди. Энди уларнинг автобусига чиққан кишиларнинг

**«СИЗГА НИМА,
ПУЛ САНАШНИ
БИЛСАМ
БЎЛДИ-ДА!...»**

қулоқлари том битади. Ишдан ҳориб-чарчаб қайтаётган йўловчиларга кўполлик билан "йўл ҳақини тўланг" деган сўзлари эриш туюлади.

Куни кеча ёши ўтиб қолган бир аёл Санжарга йўл ҳақи учун 500 сўмлик узатди. Чиптачи унга "ҳозир" деди-да, машинанинг олди томонига ўтиб кетди ва анчадан кейин бир даста уч сўмлик, бир сўмликларни йиғиб қайтиб келди.

— Вой, болам, шунча пулни қандай сақлаб кетаман. Сал йирикроқ қилиб берсанг-бўларди, — деди аёл ҳазин овозда.

— Бу ҳам пул, — чўрт кесди у, — сизга шуниси ҳам бўлади. Нима от ёки туя сотиб олармидингиз?

Ўтирганларга бу гап ёмон таъсир қилсада ҳеч ким бир оғиз гап айтмади. Аёл эса яна бирон кўпол гап эшитишидан хавотирланди шекилли, пулни жойлаб қўя қолди. Аммо Санжар ўз ишини яна давом эттирди. "Имилламасдан олдинга ўтинглар" деб зарда қиларди у ҳаммага.

Кимнингдир ахийри аччиги чиқди.

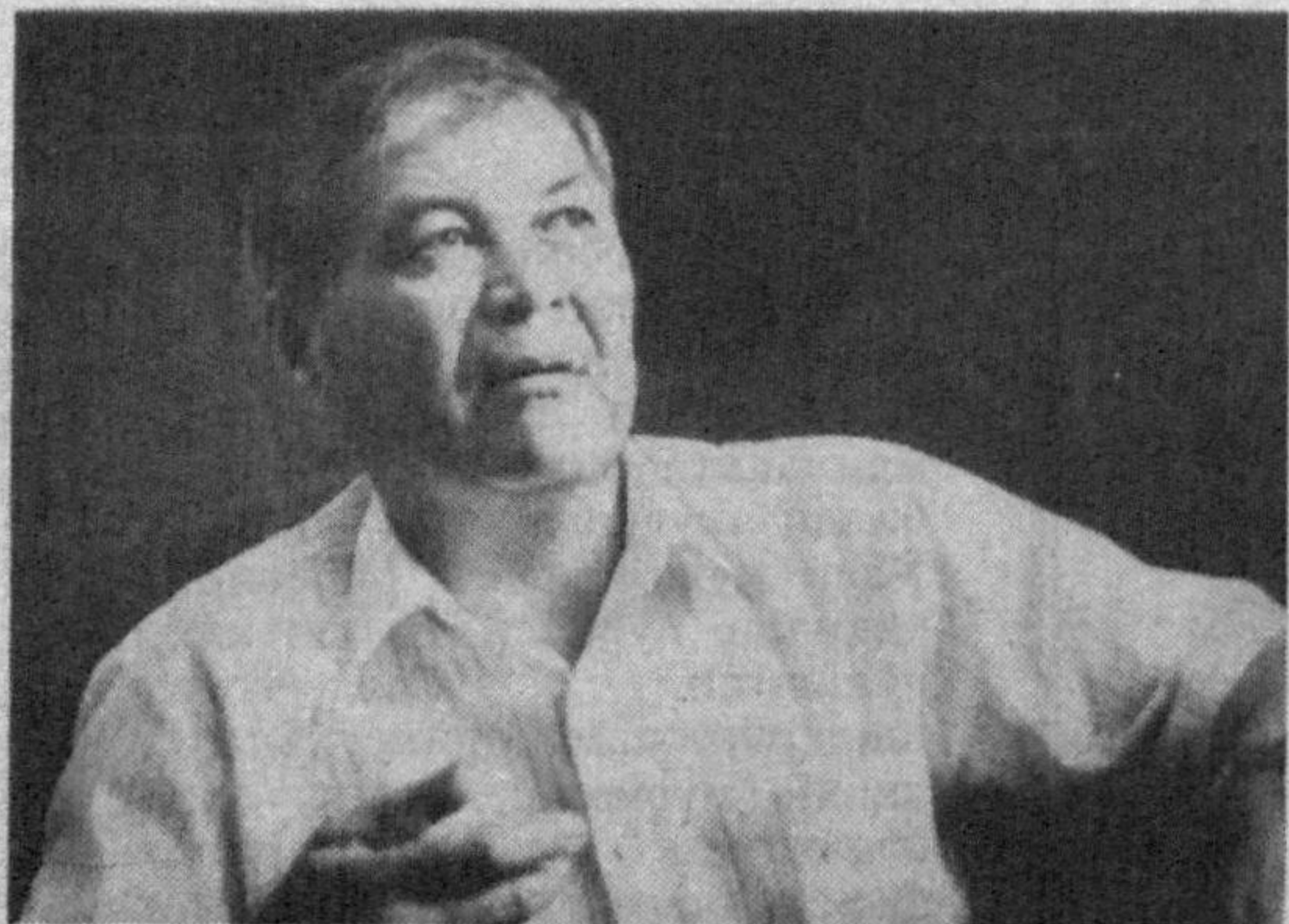
— Ҳей бола, нима осмондан тушганмисан? Пул сени қутиртириб юборибди-ку, на каттани ҳурмат қилишни биласан, на тўғри муомала қилишни...

— Сизга нима, пул санашни билсам бўлди-да, — деди у яна беписанд.

Аслида мени сизларга мактуб йўллашимга сабаб бўлган нарсаси, гап ҳам шу. Иқтисодий қийинчилик, эҳтиёжнинг катталашиб бораётгани сабаб болаларни савдога аралаштириб тўғри қилаёلمизми? "Бола ширин, одоби ундан ширин", деган нақл ҳаётимизга тўғри келмай қолмоқда. Бунга уларнинг пул билан ўралашиб қолганлиги сабабмасмикан? Уларни савдога ўргатиш жараёнида муомала этикасини, катталарга ҳурмат, одоб-ахлоқ нормаларини ҳам сингдириб бориш зарурлиги катталарнинг эсидан чиқиб қолмаётганмикан? Балки, болаларни бу юмушлардан умуман четлатиш зарурдир.

Б. СУВОНОВ.
Тошкент шаҳри,
Сирғали тумани.

— Мухаммаджон ака! Техникум ховлисига киришим биланоқ баҳри дилим очилди: ҳаммаёқ ям-яшил, сарамжон-сарашта. Атрофда дарахтлар қийғос мева солиб ётибди. Йигит-қизлар тартиб билан ҳужжат топширишмоқда. Бир неча йиллар илгари ҳам бу ерга йўлим тушган бўлиб, ўшанда техникум девори йўқ эди. Ҳаммаёқ ивирсиб ётарди.

Дарвоза ҳам қурилмаганди. Табиийки, бу ҳол талабаларнинг кайфиятига таъсир қилмай қолмасди... Сухбатни шундан бошласак.

— Чиндан ҳам гапни нозик нуқталардан бошладингиз. Инсон ўзи яшаётган, ё хизмат бурчини адо этаётган жойга эътиборсиз бўлса, бундай инсоннинг келажаги йўқ. Соддароқ қилиб айтганда, бундай одамнинг худодан умиди йўқ. Мазкур техникумга раҳбар этиб тайинланган кезларим бу ерлар кўнгилни хира қиладиган, даражада ташландиқ ҳолда бўлиб, деворлар, дарвоза йўқ эди. Кўча-куйларда тентириб юрадиган кимсалар ҳам шу ерларга кириб қўним топишарди. Атрофда ахлатлар сочилиб ётарди. Дастлаб ишни техникум ховлисини тартибга солишдан бошладик. Ҳашар йўли билан кўпчилик бўлиб тозаладик. Техникум атрофини деворлар билан ўраддик. Дарвоза ўрнатдик. 1000 тупдан ортиқроқ меваги дарахт, узум тоқлари ўтказдик, сўрилар қилдик. Айни пайтда ўқув биносини қайтадан созладик, янги ускуналар ўрнатдик. Талабалар ётоқхоналарини ҳам қайтадан созлашга эришдик. Халқда “ўзинг учун ўл етим” деган гап бор. Ўзингиз ҳаракат қилмасангиз сизга биров ёрдам бермайди. Агар муаллимлар ва талабалар турмушига эътибор бермасангиз, уларнинг кайфиятларини кўтариш йўллари изламасангиз ўқиш, ўқитиш жараёнларида бирон-бир янгилик,

қолаверса, ривожланиш қилиб бўлмайди. Мақсад талабалар ва муаллимларнинг ўқиш ва яшаш шароитларини яхшилаш эди. Кўриб турибсиз, бир-икки йил ичида ниятимизга эришдик. Бунинг учун талабчан, яъни бироз қаттиққўл бўлиш шарт экан. Ахир хонадон бошлиғи — ота ҳам бўш бўлса, фарзандларининг тарбияси ҳам шундай-да...

— Албатта. Биринчи галда инсон рухиятини кўтарувчи маданий-

МАРРА — ДУНЁВИЙ ТАРАҚҚИЁТ

Тошкент ижтимоий таъминот ҳуқуқшунослиги техникумининг директори Мухаммаджон ҚОРИЕВ билан суҳбат

маърифий ишларни яхшиламасдан туриб, Сиз эътироф этган моддий ривожланишга эришиб бўлмайди.

— Юртбошимиз кўриб турганимиздай эрта-кеч давлатимизни ҳам маънавий, ҳам моддий томондан дунёдаги ривожланган мамлакатлар қаторига кўтариш учун катта меҳнат қилаётир. Шунингдек, у киши халққа ва Ватанга қайғура туриб, тинчлик ва осойишталикни таъминлаб келмоқда. Бу чиндан ҳам таҳсинга сазовор, улур ишдир. Қайси мамлакатда тинчлик, осойишталик бўлмас экан, ўша юртда ривожланиш ҳам бўлмайди. Келажак авлодга қайғуриш ва унинг фаровон ҳаёти учун курашни ҳаммамиз ҳам элбошимиздан ўргансак ёмон бўлмасди. Президентимизнинг уюшган жиноятчилик, ўғрилик ва порахўрликка қарши олиб бораётган шафқатсиз кураши ҳам эътиборга лойиқдир. Буларнинг бари руҳимизни кўтаради, келажакка умид бағишлайди.

— Чет элдан Ватанимизга муаллимларни таклиф этиш, яъни олий ўқув юртларидаги талабаларнинг савиясини кўтариш ва уларни чет элларга ўқишга юбориш, шу билан дунёвий илмлардан хабардор қилиш борасидаги ишларни ҳам алоҳида қувонч билан эътироф этгинг келади...

— Албатта, ёшлар билими, иқтидори — давлатимизнинг келажакдаги қудратини белгилайди. Мен ҳам техникумга раҳбар бўлиб келган дастлабки кунларда

хизматчи ва муаллимларнинг шахсий ҳужжатларини эринмай кузатиб чиқдим. Маълум бўлдики, техникумда шу соҳага алоқасиз кишилар ҳам қандайдир сабаблар билан ишга қабул қилиниб, дарс берар эканлар. Бу ҳолга чек қўйиб, турли олий ўқув юртларидан малакали мутахассисларни муаллимликка таклиф этдик. Ҳозир бир профессор, тўрт нафар фан номзодлари дарс бераётирлар. Шу ўринда диққатингизни бир нозик масалага

талаба қабул қилинади. Сиртқи бўлимларга эса 150 нафар. Биттадан рус бўлимлари мавжуд. Шунингдек, бу йил иккита пулли сиртқи бўлимга талабалар қабул қилинди. Ташкилотлар ўтказадиган маблаг 75 минг сўмни ташкил этди. Кундузги бўлимлар ўқиш муддати 2 йил, сиртқи бўлимлар учун эса 2 ярим йил.

Ҳуқуқшунослик ижтимоий таъминот техникуми Ўзбекистонда ягонадир. Бироқ шу соҳада олий ўқув юрти йўқ. Назаримда шароит шундай олий ўқув юртини ташкил этишни тақозо қилаётир. Бизнинг орзуимиз шундай олий ўқув юртини ташкил этишдан иборат.

— Техникум шартнома асосида ҳам иш олиб борадими?

— Биз Тошкент вилоятининг Қибрай давлат хўжалиги билан шартнома тузганмиз. Зарур пайтларда талабаларимиз қишлоқ хўжалик ишларида ёрдамлашади. Мазкур давлат хўжалиги ҳам бизга қўлларидан келган кўмаklarини аямайди. Бундан ташқари техникумимиз маъмурияти Тошкент вилоятига қарашли “Урусбой Болгабоев” номидаги жамоа хўжалиги билан ҳам шартнома тузган. Пахта терими пайтида талабаларимиз ҳашарга боришади. Айни пайтда бу жамоа хўжалиги маъмурияти техникум учун 150 ўринли бинони ажратиб берди. Бу жойни биз қайтадан жиҳозлаб, талабалар дам оладиган ерга айлантирдик. Талабалар таътил пайтларида навбатма-навбат боришиб, ҳордиқ чиқарадилар. Ярим гектар ерга турли сабзавотлар экканмиз. Ҳосилини талабаларнинг ўзлари истеъмол қилишади. Бундан ташқари “Урусбой Болгабоев” жамоа хўжалиги яна икки гектар ер ажратиб берган. Бу ерга ҳам меваги дарахтлар ва сабзавот эккинлари экканмиз. Демак, биз талабаларни ўқитибгина қолмай, фойдали меҳнат билан ҳам банд этмоқчимиз.

Хулоса қилиб айтганда, бу илм масканига асосан пенсионерлар, кам таъминланган ва кўп болали оилалар, ногиронларнинг фарзандлари, ижтимоий таъминот соҳасида ишлаб турган ёшлар қабул қилинади. Улар биринчи навбатда ётоқ-жой ва стипендиялар билан таъминланадилар.

—Техникумга кираётган талабаларга истагингиз?

— Ҳаммаси ҳам менинг жигарларим, фарзандларим. Илоё, барчасининг омадлари юришсин. Шу илм масканидан кўнгиллари тўлиб чиқишсин.

Ў. ҲАКИМЛИЕВ суҳбатлашди.

Уч ойлик таътил билан билимлар оламига “айрилиғи”дан шўнғиб кетасиз. Кейин мактаб Тошкент вилояти, Зангиота туманидаги 13-мактабда ҳам бугунги кунларда таъмирлаш ишлари якунланаяпти.

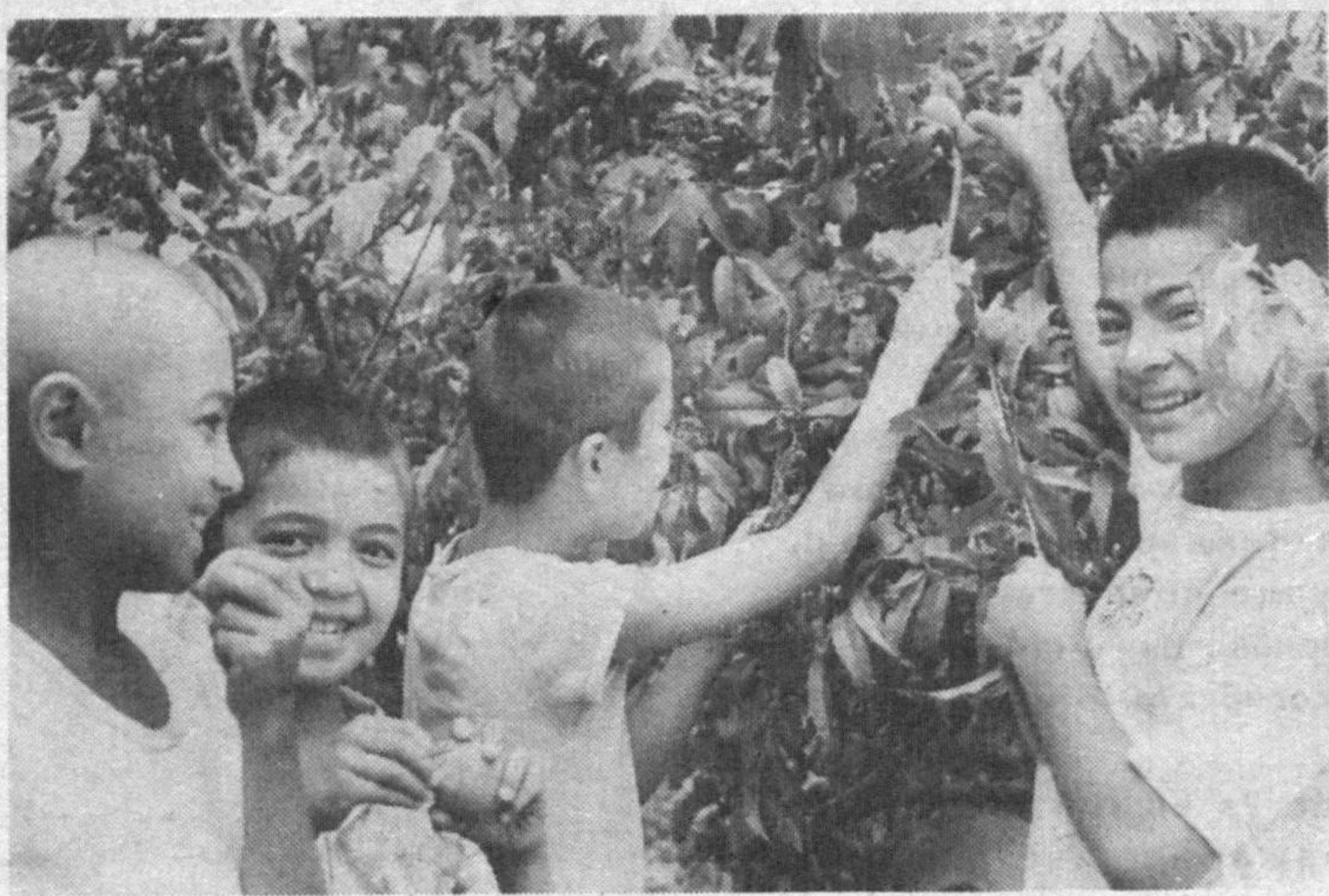

МАКТАБИНГ — ЎЗ УЙИНГ

Унда ўқитувчилар, ўқувчилар билан бир қаторда фарзандлари шу билим масканида таълим олаётган ота-оналар, “Ғиштчилар” қишлоғи фаоллари ҳам иштирок этишаётир. Оқлаш, бўяш

ишлари якунланиб қолди. “Одобнома” ўқитувчиси Ҳадемай, таъмирдан Алишер Юсупов раҳбар. Чикқан мактаб бағри яна Мактаб директори болалар билан тўлади. Ёқутхон опа Набиева беминнат ёрдамчилардан хурсанд. СУРАТЛАРДА: ўқитувчи, ўқувчи ва ота-оналар бирлашган таъмирчилар гуруҳига Р. АЛЪБЕКОВ сураатга туширган.

Шафтолихўрлар.

ИШОНМАСАНГ, СИНАБ КҶҶР!

- Агар арилар гуллар узра шўх ғувиллашса, ҳаво очиқ бўлади.
- Агар ёз кунлари хўроз кечки тўққиздан барвақт қичқирса, ёмғир ёғади.
- Ёз қуруқ, иссиқ келса — қиш қуруқ ва

ЁЗДА ҲАМ КЕЛИБ ТУРИБМИЗ

Мақтабимиз қошида ташкил қилинган экология тўғарагига аъзомам. Мақсадимиз — нафақат мақтабимиз, балки унинг атрофларини ҳам озода сақлаш, меваги ҳамда манзарали дарахтларни парвариш қилиш. Устозимиз Альфия Фатхуллина бошчилигида ўқув йили давомида талайгина ишларни амалга оширдик. Мақтабимизнинг унчалик катта бўлмаган тажрибаер майдончасига сабзавот экинлари, турли гул кўчатларини ўтказдик. Тўғарагимиз президенти Гулноза Обидова, аъзоларидан Хосият Абдусатторова, Малоҳат Фозилова, Муқаддас Зокирова, Беҳзод Эргашев, Феруза Ҳамидова ейнгари ўқувчилар атроф-муҳит софлигини сақлаш мақсадида тенгдошлари ҳамда куйи синф ўқувчилари орасида тушунтириш ишлари олиб боришди.

Ёзги таътил давом этаётган ҳозирги пайтда ҳам навбатманавбат мақтабга келиб, қушларимиз ҳамда баликларимиз ҳолидан хабар олапмиз. Экинларимизни, хонаки гулларимизни сувга қондириб турибмиз.

Гулноза КАРИМОВА,
Тошкент шаҳридаги 65-мақтаб
ўқувчиси.

Р. АЛБЕКОВ туширган сурат.

- совуқ бўлади.
- Қалдирғочлар сув бетида қанот қоқиши — ёмғир ёғишидан далолат.
- Эрталаб ўт-ўланлар ҳар доимгидан қаттиқроқ бўй таратса, ёмғир ёғади.
- Булутлар баланд ва тез ҳаракат қилса — ҳаво очиқ бўлади.
- Агар қушлар инларини дарахтнинг қуёшга қараган томонига қуришса — ёз салқин келади.

Кучли тормоз бериб, машина тўхтади. Яқин-атрофдаги одамларнинг “Вой-вой” лагани, кимнингдир қаттиқ овозда бақириб юборгани эшитилди. Катта кўчанинг четига бориб тўхтаган машина атрофида бир зумда одамлар тўпланди...

Катта кўчани кесиб ўтаётган етти ёшли Ҳ.Хасанов ва беш ёшли К.Исмоиловни машина уриб юборган эди. Зудлик билан етиб келган

“Тез ёрдам” машинаси болаларни касалхонага олиб кетди. Хайриятки, бу галги автоҳалокат фожеасиз тугади. Болалар тан жароҳатлари олишди, холос. Аммо ҳар доим ҳам шундай эмас-да. Бугунги кунда пойтахт кўчаларида, қолаверса, бошқа вилоят марказларида, қишлоқларнинг серқатнов жойларида болаларнинг иштирокида содир бўлаётган автоҳалокатлар сони ортиб бормоқда. Шу йилнинг ўтган олти ойи мобайнида Тошкент шаҳрида болалар иштирокида 349 марта йўл транспорти ҳодисаси содир бўлган. Бу ўтган йилдагига нисбатан 15,9 фоизга кўп бўлиб, ўрни келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, 23 нафар гўдак оламдан кўз юмган. Турли хил тан жароҳати олган болалар сони ҳам 20,7 фоизга кўпайиб, 344 нафар кўрсаткичга етган. Бу рақамларни келтиришимиздан мақсад — эҳтиёт бўлинг! Фарзандингизнинг катта кўчаларда ўйнашига, тўп тепишига, велосипед

Катта кўчада — болалар!

ҳайдашига йўл қўйманг. Фалокат олдини олинг!

Тан олиш керакки, бугунги кунда автоҳалокатларга нисбатан катталар ҳам, ёшлар ҳам анча бефарқ. Кундалик ташвишлар сабаб фарзандларимизни унутаяпмиз. Бўлмаса биргина шаҳарда, бир кунда (8 июль) 10 та йўл транспорти ҳодисаси юз берганига қандай қараш мумкин?

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, кейинги

пайтларда болаларни машина билан уриб кетиб, касалхонага олиб бориш ўрнига тумтурақай қочиб кетаётган ҳайдовчилар сони ҳам ортиб бормоқда. Сапёрлар кўчасида К.Қорабоевни уриб юборган машина ҳайдовчиси бугунга қадар қидирилмоқда. Горький шоҳқўчасида 9 ёшли Д.Ақбаровни уриб юборган автобус ҳайдовчиси эса ДАН ходимларининг зудлик билан чора кўрганликлари натижасида топилди. С.Кенжаев фамилияли ҳайдовчи шу фожеадан кейин ўзини қандай ҳис қилар экан?

Ҳарқалай, ҳар ким ўз фарзанди, ўз жигарбанди учун қайғуриши лозим. Шундай экан, нафақат ўз фарзандингиз, кўча-кўйда хавфли жойларда ўйнаётган болаларни огоҳлантириш, уларни эҳтиёт қилиш ҳар биримизнинг бурчимиз.

Рамзиддин МУҲИТДИНОВ,
Тошкент шаҳар Ҳокимлиги ИИББ ДАНБ тарғибот
бўлими ходими, милиция катта лейтенанти.

(Давоми. Боши ўтган сонларда).

— Авваламбор, зоти олийларига, — деди элчи тантанавор оҳангда, — Темурбек туҳфаларини топшириш шарафига муяссар бўлганимдан бахтиёрман.

Шундай дея элчи кумуш патнислар устидаги шойи пардани очди. Атроф гавҳару жавоҳирлар, ёқутларнинг жилосидан ёришиб кетди. Олтин-кумуш тангалар тўлдирилган қутичалар, қимматбаҳо заргарлик буюмлари, дасталарига дурлар тақилган ханжарлар, ажойиб Шарқ матоларидан ишланган буюмлар ёш қиролни ҳангу-манг қилиб қўйди.

— Темурбек сиз зоти олийларини ўз фарзандларидек кўришларини айтдилар...

Генрих III Дон Энрико қаршисида товланиб ётган бойликка маҳлиё бўлганча элчи сўзларининг маъносини ҳам илғамади. Аммо унинг ёнида турган мулозими камергер Рюи Гонзалес де Клавихо сергак тортди.

— Бу дегани, зоти олийлари, — дея шипшиди у қиролга, — Темурбек сизни ўзига тобе, вассал ҳукмдор деб билишига ишора.

Генрих III ажабланиб камергерга саволмуз тикилди.

— Бундан икки юз йилча муқаддам, зоти олийлари, — гапида давом этди камергер, — татар хони Чингизхон Хоразм ҳукмдорини “ўғлим” деб атагани учун икки ўртада уруш чиққан эди. Хоразмшоҳ Муҳаммад ўзини ҳақоратланган ҳисоблаб, Чингизхон элчиларини ўлдирган.

— Кейин эса, — гапга қўшилди элчи, — Хоразмшоҳ ҳам, унинг давлати ҳам яксон бўлди.

— Ҳа, — деди ажабланиб ўзини шарқ бўйича билимдон ҳисобловчи Рюи Гонзалес де Клавихо, — тарихда сабоқ бўлувчи воқеалар тез-тез такрорланиб туради.

Пойгакда товланиб турган бойликдан кўзини узолмаган қирол кулиб юборди.

— Азизим Гонзалес, қани энди сени ҳам Темурбекдай бадавлат одам “ўғлим” деса, йўқ деяримдинг? Шундай давлатга

эга ҳукмдор билан ота-бола бўлишнинг нимаси ёмон?

— Башорат этдингиз, зоти олийлари, — деди жонланиб элчи, — агар камергер жаноблари ўз кўзлари билан Темурбек юртини кўрганларида эди, буткул ўзга тасаввурга эга бўлурдилар. Минг бир эшитгандан кўра, бир бориб кўрган маъқул.

ТАРИХИЙ ЛАВҲАЛАР

Генрих III Дон Энрико тахтдан тушиб патнисдаги жавоҳирларни завқ ила қўлига ола бошлади.

— Ҳақ гап бу, Гонзалес. Биласанми, элчи ҳам башоратгўй экан. Сен, Гонзалес, мени “ўғлим” деб атаган “падарни бузрукворимиз” Темурбек ҳузурига жўнайсан.

Қирол тахтига ўтириб элчига амирона нигоҳини қаратди.

— Қани энди, денгизчи Синдбоднинг ўн икки саёҳатидан ҳам қизиқроқ саргузаштларингизни эшитайлик, мухтарам элчи! Сен эса, Гонзалес, диққат билан гапни бўлмай қулоқ сол. Эрта-индин жўнайсан ўша жойларга!

Элчи камергерга ғолибона назар ташлаб ҳикоясини бошлади.

— Каминангиз Боязид қароргоҳида туриб, бутун жангни кузатди. Ричард, шерюрак мисоли ботир христиан рицарлари турклар сафида Темурбек кўшинига қарши жанг қилишди. Аммо уларнинг кўпчилиги мардона ҳалок бўлишди, қолганлари асирга олинди.

— Боязидни темир қафасга солиб, Самарқандга жўнатгани ростми? — сўради қирол.

— Йўқ, зоти олийлари. Воқеа бундай бўлган...

Темур чодирига асирга олинган Боязидни олиб келишганда, у рақибининг ҳолатидан қувониб чапак чалмади. Сўниқ чеҳра, ҳолдан тойган Боязиднинг ҳолига ачинди.

— Соҳиби каримнинг ишлари бизга қоронғи экан, султон, — деди Темурбек, — ярим жаҳонни у менга, оқсоққа, инъом этган бўлса, ярмисини сенга ҳадя қилган эди. Аммо иккимиз ҳам Тангри олдида ожизмиз.

Яқиндагина Темурбекка ҳақоратли номалар ёзиб “Сен чўлоққа гурурни ким қўйибди”, “Чўл тулкиси”, “Таги паст йўлтўсар” деб чиранган Боязидни иззат-икром билан алоҳида чодирга жойлашди, ўғли Мусани ҳам ёнида қолдиришди. Бошига тушган мусибатдан хасталанган ва умуман руҳи синган турк Султони отда юролмай қолгани учун унга махсус тахтиравон эгар ҳозирлаб беришди.

Султон Боязид ана шу эгар-тахтиравонда Самарқандга қайтиш йўлида вафот этди. У ўлими олдида сўнгги иродасини баён қилди:

— Оиламга озор етказма! Шаҳримни вайрон этма!

Темурбек кўзида ёш билан унинг васиятини бажаришга ваъда берди.

Буни қарангки, Темурбек мағлуб бўлган Султоннинг аёллари — бутун ҳарамини озод этди. Султоннинг мотам маросимини ўтказишда ўзи ҳам қатнашиб, жанозасида бўлди. Боязидни ўз пойтахти Бруссда дафн этишди. Темурбек Боязиднинг тахтига унинг ўртанча ўғли — Мусани ўтқазиб, орқасига қайтди. Биз элчиларни, Боязид ҳузуридаги бошқа Оврупа вакиллари қатори иззат-икром билан сийлади, ўз туҳфаларини улашди, зоти олийлари.

— Император Мануилнинг дуо-илтижолари қабул бўлиб, Византия турк балосидан халос бўлди, — қиссадан ҳисса ясади қирол. — Буни қарангки, христиан дунёсига қолган мусулмонлар қиёфасидаги балони Темурбек сиймосидаги мусулмонлар даф этди. Во ажаб!..

(Давоми бор).

"Ватанни севмак имондандир" дейилади ҳадисда. Дарҳақиқат, эл-юртини севмаган кишини учратиш қийин. Чунки ҳеч ким дафъатан: "Мен халқимни, Ватанимни севаман" деб кўкрагига урмайди. Бу нарс "онамни севаман" деб айтмаганимиздай бир гап. Ватан севгиси кишининг юрагида бўлади. Буни биз Ватандан узоқлашганда, уни соғинганда ҳис этамиз. Лекин Ватанни, элни фақат севиш билан иш битмайди. Агар биз ўзимизни юртнинг ҳақиқий фарзанди, ўғил-қизи, фуқароси деб ҳисобласак, бу эл,

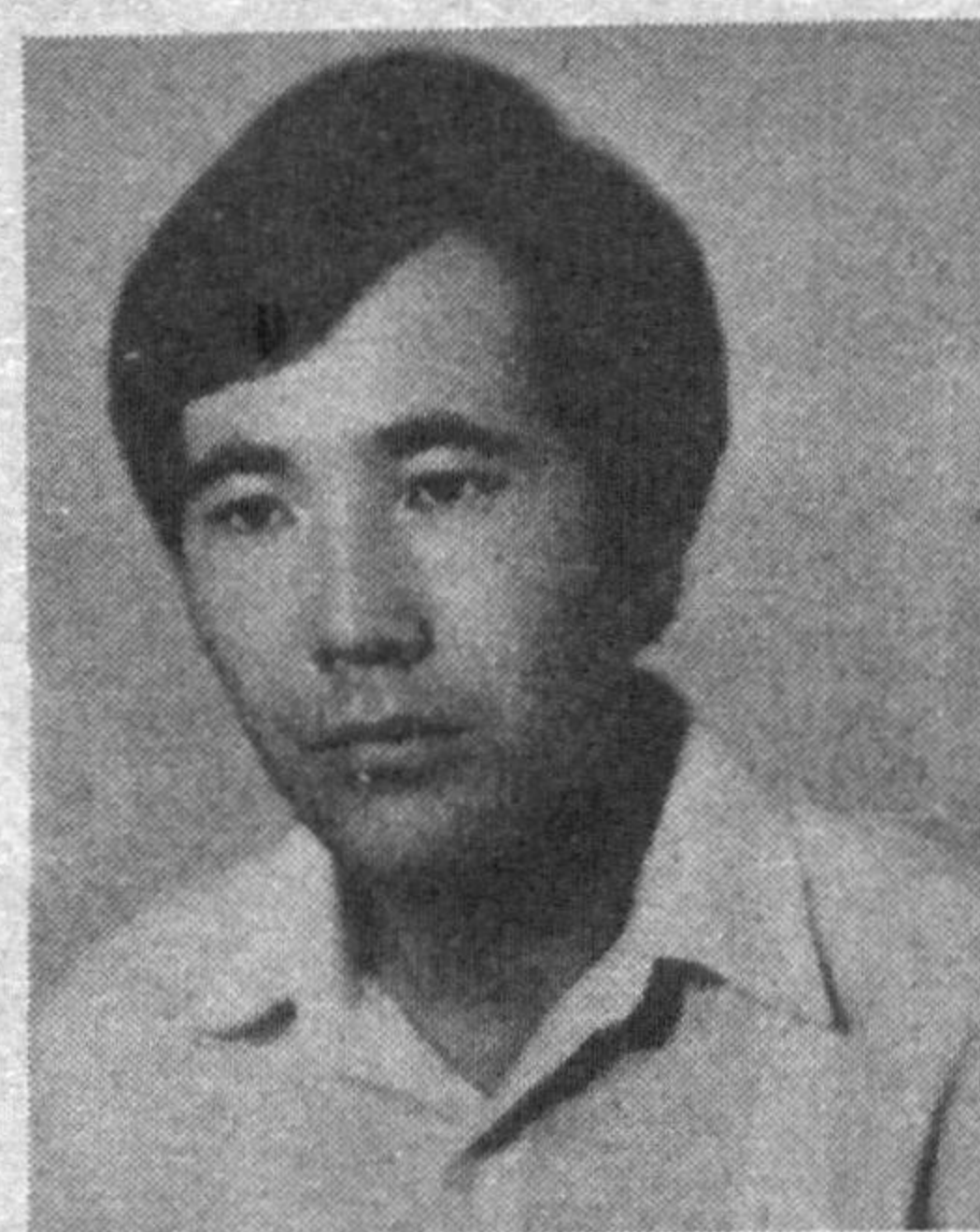
Бир умрга зиё бағишлаш.
Мана, она юртимиз — Ўзбекистон ҳам юз ўттиз йилдан кейин ниҳоят мустамлака кишанларидан холос бўлди. Бу бахтга биз осонликча эришганимиз йўқ.
Мустақиллик, сенга интилдим,
Интилгандай онага гўдак.
Гоҳ сурундим, гоҳо йиқилдим,
Орзуим эди дийдоринг кўрмак.
Фақат менмас, боболар ўтди,
Дийдорингни бир кўрмак истаб.
Лекин бари армонда кетди,

бўлмаган бир пайтда дунёга келган авлодларимиз. Энди биз озод, мустақил эканимизни, юракдан, чинакамига ҳис қила олмоғимиз, атрофимизни ўраб турган қафаснинг йўқ бўлганига ўзимизни ишонтира олмоғимиз керак.

Албатта, бу нарса осон кечмайди. Бунинг учун тинмай ўқиб-ўрганмоғимиз, атрофга, дунёга янгича тийран нигоҳ билан боқмоғимиз, унда кечаётган воқеа-ҳодисалар ва жараёнларни яна бир қарра ақл тарозисига солиб кўрмоғимиз лозим бўлади.

Бугунги кунда ўз ишимизни ҳалол, виждонан бажаришнинг, яхши баҳоларга ўқишнинг ўзи етарли эмас. Юрагида Ватан туйғуси, севгиси бўлган ҳар бир фуқаро хоҳ катта бўлсин, хоҳ кичик тилимиз, динимиз, қолаверса, дилимиз софлиги, имон бутунлиги, юрт бутунлиги учун ҳаракат қилмоғи шарт. Бусиз азиз ука-сингиллар, не-не умидлар билан қўлга киритган мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, уни мангу сақлаб қолишимиз қийин кечади.

Мустақиллик юрагимда,
Тилагимда яшайсан.
Мисоли баҳордаги
Нав-ниҳолга ўхшайсан.
Тобора униб-ўсиб,
Гуллар очиб яшнайсан.
Мустақиллик юрагимда,
Тилагимда яшайсан
Дийдорингга зор бўлиб,
Кўз юмди боболарим.

Туроб НИЁЗ, шоир.

Отинди усмонларим,
Қодирий, чўлпонларим.
Охир бу кун ушалди
Юз йиллик армонларим —
Мустақиллик, юрагимда,
Тилагимда яшайсан.
Сени совуқ шамоллардан
Аёзлардан сақлайман.
Сен билан ҳаётимни
Тақдиримни боғлайман.
Туну кун камолнинг
Иқболини ўйлайман —
Мустақиллик, юрагимда,
Тилагимда яшайсан.
Она халқим бошида
Порлайвер офтоб бўлиб.
Дунёни ҳайратга сол
Кўкдаги ойдаи бўлиб.
Мен сени куйлайверай
Қаламим қўлга олиб —
Мустақиллик, юрагимда,
Тилагимда яшайсан.

Кўкракка урмоқлик шарт эмас

Ватаннинг бахт-саодати, тараққиёти эртанги кун, қолверса, унинг озодлиги учун қайғурмоғимиз, курашмоғимиз зарур.

Кўкракка урмоқлик шарт эмас,
Ватанни севаман жондан деб.
Томоқни йиртганлар мард эмас,
Сўзларига беришади зеб.
Ватанни севмоқ бу — фидолик,
Оромлардан тамом воз кечиш.
Курашиш, изтироб, жудолик,
Лозим бўлса жонингни бериш.
Ватанни севиш бу озод яшамоқ,
Ҳар қандай кишани уриб синдириш.
Хур фикр боболарга ўхшамоқ,
Ўз ҳақини билиб ундириш.
Ватанни сев бу — ўзингни

Дилларида номингни асраб.
Мустақиллик, сенинг йўлингда
Ҳисоби йўқ тўкилган қоннинг.
Дуч қилдилар сургун, ўлимга
Сени деган минг-минглаб жонни.
Кўзларимга ишонмам бугун,
Наҳот дийдор кўришдик, наҳот?!
Ечилгандай юз йиллик тугун,
Бузилгандай кўрган-омонат...
Ҳақиқатдан ҳам, мустақилликка
эришгунча, халқимиз қанчадан-қанча асл
фарзандларидан ажралмади дейсиз.
Файзулла Хўжаев, Фитрат, Чўлпон,
Абдулла Қодирий, Элбек, Усмон Носир...
Биз ҳам тутқунликда, юртимиз ҳали озод

таниш,
Ўзлигингни, халқингни англаш.
Тутамасдан ловуллаб ёниш,

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан

Одил АБДУРАХМОН
Онажоним, куёш бердинг,
Куёш бердинг, онажон.
ИСТИҚЛОЛга етгунимча,
Бардош бердинг, онажон.
Сабрларни умри оқди,
Кўз гавҳаринг қон бўлиб,
Чўлпонларинг бугун қайтди,
Байрогингга шон бўлиб.
Сен йиғладинг, йиғимнику
Эртактларда қўш айтдинг.
Эрта тонгдан меҳнат қилиб,
Уйга нонсиз бўш қайтдинг,
Сен ташладинг умидларга,
Аламлар-у, хўрликни.
Кўзларингга ўт чакнади,
Унутмадинг ишончини.
Кўкрагингга боланг зор-зор
Йиғлайвериб зўриқди.
Ўзи боққан подаларда,
Минмай ўтди тўриқни.
Тилларини тўти этиб,
Йўнди қанча болангни.

Унутганда имон деган,
Ҳалол-у, пок нолангни.
Инқилобдан инқиллашиб,
Йигитликда чол бўлган.
Бахт қаерда, бахтларини
Топмай бели дол бўлган —
Адашганлар айтиб кетган:
— Яша, яша йўқсиллик!
Бор бисотни йўқотганда,
Биз болалар хўрсиндик.
Она, мана истиқлолнинг,
Биз полопон кушлари.
Қувгинликда ўз юртидан,
Кетган боланг тушлари.
Онажоним, куёш бердинг,
Куёш бердинг, онажон.
Истиқлолга етгунимча,
Бардош бердинг, онажон.
Юрагинг ҳам олов эди
Олам олди ҳарорат.
Бу кундаги озодликни,
Сен айладинг башорат.
Олиб кетди адаштириб,
Тўртта "доҳий" карвонни.
Айтиб йиғлар эл фарзандинг,
Етмиш йиллик армонни.
Денгизлар ҳам қуриб қолса,
"Коммуна"си аломат?!
Бир онанинг фарандлари,
Уришсалар маломат.
Тузумига тўзим берсин,
Темурга ҳам тош отдик.
Улугларни улугламай

"Коммуна"га бош сотдик.
Ахир сен-ку, онажоним
Истиқлолим хушлаган.
Куйдиргин де, куёш бўлиб,
Ким тақдирим мушлаган.
Бошларингдан нур сочурман,
Эрклик билан, онажон.

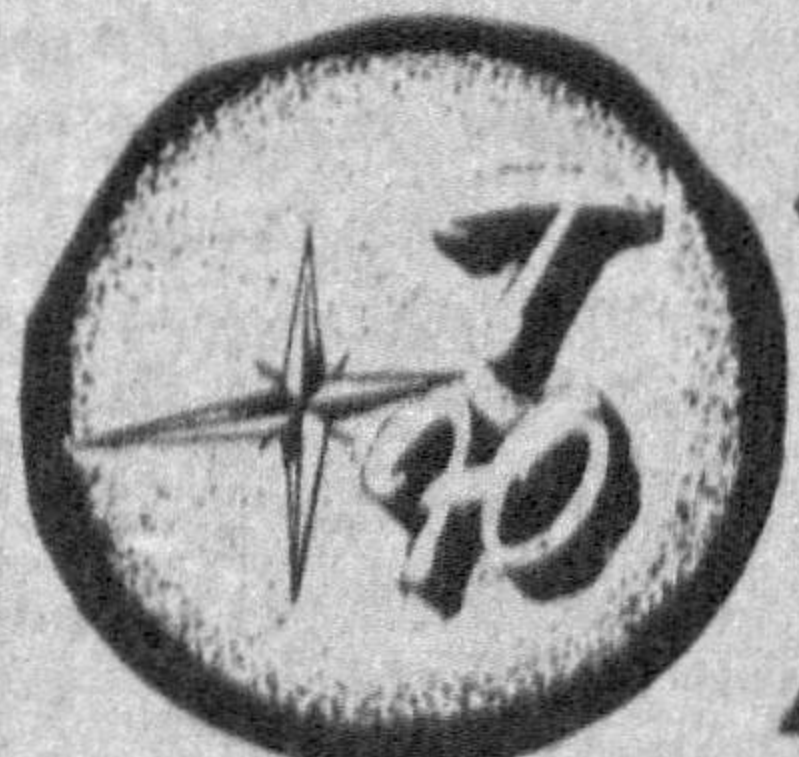

Достон

Ўзбегимни кўз-кўз қилай,
Тенглик билан, онажон.
Бизлар озод фарзандларинг,
Беланчақда белансак.
Эгнимизга оқлик олиб,
Кабутарга айлансак.
Кулгумизни жаранглатиб,
Кулаверсак, онажон.
Ўзбегимнинг Алпомиши,
Бўлаверсак, онажон!
Онам, борсан, менинг юртим,

Истиқлолдан бошлар тўй.
— Сенда, — дединг, — отанг
умри,
Ўзлигингга ҳайкал қўй.
Истагингман, дунёларни —
Фурқат бўлиб кезарман.
Широқ деган ўғлинг фахрин,
Шон-шарафга безарман.
Кўргин, энди отам Темур,
Юртдан юртга табаррук.
Довруг тўккан қадамидан,
Тарихинг ҳам етарлик.
Она юртим — олтин фасл,
Ниятларинг худи йўқ.
Озодликнинг болаларин,
Мингтасида минг орзу.
Истиқлолдай буюкликка,
Қадам қўйдиқ биз мангу.
Улугбекдай буюқ ўғлинг,
Юлдузларга солган чанг.
Мангуберди акамларни,
Чиниқтирган улуг жанг.
Алишерга алла айтган,
Ўзинг эди, онажон.
Муқаннани ботир этган,
Сўзинг эди, онажон.
Қизилқумда кумни кечиб,
Олтин топган Ҳабиб ҳам,
Минг бир дардга даво топган,
Ибн Сино табиб ҳам.
Сочларингни оқ этганми,
Оқ этганми, онажон.
Аллаларинг бахтимиз деб,

Шеър битганда Одилжон.
Онажоним, куёш бердинг,
Ул порлайди Шарқингда.
Афсоналар тўқилади,
Она, ўзинг ҳаққингда.
Бошинг етгай осмонга,
Усмон ўғлим қайтди, деб.
Ўзбек ўғли ҳурмати,
Дунё узра ортди, деб.
Ўғлонларинг ўз юртида,
Тупрогини соғинган.
Ўғлонларинг ўз уйида
Чирогини соғинган.
Олтин элаб тупрогидан,
Гул ундириб тошингдан.
Эркаланиб, онажоним.
Нур сепайин бошингдан.
Тошкент менинг бош шаҳрим,
Қўҳна азиз Самарқанд.
Водийларнинг бир бурчида,
Андижонга мен пайванд.
Онажоним, дунё ҳали
Ўзбекни тарк этмаган.
Мирзо Бобир Андижонни,
Бежизга арк этмаган.
Бир қишлоқи болангдирман,
Тупроқларда бўй сурган.
ЎЗБЕКИСТОН ватанимдир,
Тақдирга ўй сурган.
Она, менга алла айтгин,
Мозийимдан кўпроқни.
Кипригингда авайлаган
Севай туркий тупроқни.
Бизлар етдик ИСТИҚЛОЛга,
Ўз уйим бор эшигим.
Биз улгайган ВАТАНдир бу,
Ўзбекистон бешигим.

Бош муҳаррир: Ақром БЕРДИМУРОВО.

Таҳрир хайъати:
Ф. ЖАЛИЛОВА, Т. КАРИМОВ, А. КЎЧИМОВ,
М. ПИРМАТОВ / масъул котиб /,
М. РАҲИМБЕРДИЕВА, Ш. СУННАТОВ,
Д. ТУРАХМЕТОВА.

Таъсис этилган:

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ
МАРКАЗИЙ ҚУМИТАСИ
Ғазиета 1329 йил, 1 августдан
«ЛЕНИН УЧҚУНИ» номи билан
чиқиб босилган.

Ғазиета ҳафтаининг чоршанба кунини чикади

Маълумот учун телефон: 33-49-45

Бизнинг манзилгоҳ:
700083. ТОШКЕНТ ШАҲРИ,
ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32-УЙ.
Намр кўрсаткичи: 64563
Чоп этиш вақти — 18.00.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги "ШАРҚ" нашриёт-матбаа концерни
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000137. Буюртма № Г — 339. 33349 нускада босилди. Ҳажми — 1 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қороз бичими А — 3.
Босишга топшириш вақти 19.00. Босишга топширилди 19.00.

1 2 3 4 5 6